

Het land heeft leven nodig

Dit verhaal heb ik geschreven in mijn hoedanigheid als nieuwe boerin op deze boerderij “Rûn libben en grûn”. Ik woonde er vanaf april 2017 en vertelde aan de bestuursleden van de verpachtende stichting die op bezoek kwamen waarom deze plek diepe indruk op mij had gemaakt.

Vanuit het monumentale boerenhuis ben ik naar buiten gelopen, over het hek geklommen het land in. Als ik op deze plek sta, ben ik weg. Nergens voelt het zoals hier. Het is niet de historie van mijn eigen leven die mij dit gevoel geeft, want ik ben niet geboren of opgegroeid op een boerderij. Maar deze plek geeft een bepaalde energie af. Je voelt hier dat er iets gebeurt ook als jij er niet bent: alles is vervuld van leven, in de lucht, op de aarde en onder de grond. Overal klaver of boterbloemen of andere grassen en kruiden. Op het gras insecten en om me heen vogels zoals de wulp, de kieviet en de leeuwerik. Het zijn er weinig, maar ze zijn hier te vinden. Je gaat er automatisch in op als je hier de lucht inademt en je vergeet dat er vlak langs de boerderij een weg loopt waar de hele dag verkeer overheen rijdt.

Om ons bedrijf heen zie ik vooral weilanden in uitgestrekt en eentonig groen, met overal hetzelfde gras. Het onkruid is eruit gesorteerd zodat alles zo efficiënt mogelijk volgens van tevoren gemaakte berekeningen kan worden uitgevoerd.

Er heerst hier een zekere chaos en achterstallig onderhoud. De boerderij is niet groot, er leven 50 koeien en een aantal pinken en kalveren, twee varkens, een aantal boerenkatten, twee kippen en een hond. En niet te vergeten een heleboel op eigen initiatief aangevlogen ooievaars die hier graag nestelen. Zwaluwen en kerkuilen huizen in de schuur. Er komen fotografen op af die zelfs ongevraagd het erf oplopen om een plaatje te schieten.

Dit bedrijf is anders dan andere, de boer is pachter van het land, en hij leeft op het minimum om dit te kunnen betalen. Het vee en de melk levert net te weinig op

om een grote uitgave van te kunnen doen. Een vast groepje mensen komt hier elke week een aantal werkzaamheden uitvoeren. Sommige al vele jaren. De boer is meewerkend voorman. Sommige installaties en machines zijn bijna antiek en hebben het bedrijf lang en stabiel gediend maar geven nu de geest. Dit zijn de kopzorgen van de boer. Toch zijn er mensen die, als ze een miljoen zouden krijgen, dit allemaal in het bedrijf zouden steken om te laten zien wat hier allemaal mogelijk is: met paard en boerenkar het land bewerken, de schuur verbouwen met passende natuurlijke materialen tot een mooie potstal, alle dieren gezonde en goede zorg bieden, meer dan nu mogelijk is met de handen die er zijn. Het zijn basale dingen die het bedrijf leven kunnen geven.

In het huis is een kamer waar op de muur het volgende staat geschreven: Gean de wei troch jaan. Daaronder staat: geandewei troch-jaan. Ga de weg door te geven. Gaandeweg doorgeven. Die twee zinnen staan symbool voor de weg van deze boerderij. We geven en we willen dit doorgeven. Het geld is niet de drijfveer. Er is plaats voor mensen die het principe begrijpen en die het bedrijf hun kracht, inspiratie en ideeën willen geven. We delen onze kennis en geven wat we kunnen geven. Systemen die volledig gebaseerd zijn op berekeningen en inschattingen worden als verstikkend en remmend ervaren. En zo werken ze ook. Ze zetten de mens als persoon aan de kant of proberen hem te kneden om in het systeem mee te werken. De variabelen worden vervangen door vaste stabiele cijfertjes en keuzes. Je mag ergens voor kiezen met de nadruk op “mag” maar als je die keuze niet maakt, gaat de bonus onherroepelijk aan je neus voorbij. Deze manier van werken voelen wij als onheus. Er worden woorden gebruikt die niet voor hun betekenis staan. Eerlijk duurt het langst, maar het is ook de langste weg en de weg van de meeste weerstand, of juist de minste: om kwetsbaar te kunnen zijn kom je veel weerstanden tegen. Wanneer je uitstraalt wie je wilt zijn als mens, in je eigen kleine kring en durft te geven wat je in je hebt kun je de wereld verbeteren. Zo kan ook deze boerderij haar bijdrage leveren aan een betere wereld. Daarvoor heeft zij de juiste mensen nodig met de bijpassende mentaliteit: zulke mensen zijn er, je moet ze alleen even vinden.

Leonne Muller, 2017